

Beretning ved FødevarerBankens generalforsamling den 23. maj 2019 i Kolding.

v/ Klaus Bustrup, formand for FødevarerBanken.

Det går godt i FødevarerBanken.

Lørdag den 18. februar i år var stort set hele forsiden af Politiken dækket af en artikel om FødevarerBanken. En historie om, at skolerne på Lolland og Falster får overskudsmad. Om at alle elever er mætte ved dagens start. Og hele side 4 fulgte op med FødevarerBanken som tema.

Vi er nået langt i de godt 10 år, som FødevarerBanken har eksisteret i Danmark. Det går godt i FødevarerBanken. Sidste år uddelte vi 1080 tons frisk overskudsmad. Det svarer til 7.400 måltider - hver eneste dag. I 2018 uddelte vi 18 pct. flere varer, end året før. Og fremgangen fortsætter i år. Et stigende antal fødevareraktiviteter er opmærksomme på muligheden for at donere mad frem for at smide den ud. Det er meget positivt. Og det giver virksomhederne et bedre image.

Klima debatten er stadig mere intens. En vigtig del af debatten i alle EU – lande forud for valget til Europarlamentet i weekenden. I FødevarerBanken sparer vi samfundet for udledning af store mængder CO₂. Og samtidig sikrer vi en forbedret ernæring, sundhed og livskvalitet hos de socialt udsatte, der får glæde af den mad, vi leverer.

2018 var endnu et år, hvor fødevarerBanken udviklede sig med store skridt. Løbende bliver vi mere kendte og mere anerkendte for vores indsats mod madspild. Iflg. Epinion kender hver femte dansker nu FødevarerBanken mod 13 pct. for et år siden. Og ¾ af befolkningen mener, der er behov for FødevarerBankens arbejde. Og de synes godt om vores arbejde.

Vi modtager også stadig flere besøgende i FødevareBanken. Bl.a. har H.K.H. Prinsesse Marie været på besøg to gange. Prinsessen udviser meget stor interesse for vores arbejde. Tak for det. Vi har også et tæt samarbejde med Miljø- og fødevareminister Jakob Ellemann-Jensen. Og så sent som i sidste uge har Pave Franz velsignet os og andre europæiske fødevarebanker, da bl.a. vores direktør Karen-Inger var i audiens hos Paven i Rom.

I slutningen af 2017 åbnede FødevareBanken sin tredje filial. Her i Kolding. Vi kan nu med rette kalde os landsdækkende. Vi leverer overskudsfødevarer til Nørre Sundby, til Ringkøbing, til Esbjerg, til Sønderborg, til Odense, til Hillerød, til Nakskov osv. Udsatte borgere overalt i Danmark får glæde af det arbejde, vi udfører i FødevareBanken.

Og under næste punkt på dagsorden kan FødevareBankens direktør Karen-Inger Thorsen aflægge et regnskab, der viser et overskud på næsten 5 millioner kroner. Det skyldes til dels lidt ekstraordinære indtægter. Men der er styr på økonomien, og resultatet muliggør, at vi nu har en acceptabel egenkapital.

Det går godt i FødevareBanken.

FødevareBanken står ved en skillevej.

Senere på dagsorden i dag kommer vi til valg af bestyrelsesmedlemmer. Jeg stiller ikke op til genvalg. Så dette bliver min sidste beretning som formand for FødevareBanken.

Jeg har været formand for FødevareBanken i 6 år. Det har jeg været meget glad for. Og samtidig meget stolt over. Det har jeg aldrig lagt skjul på. Når jeg har besluttet mig for at gå af nu, er det fordi, det går godt. Og FødevareBanken står ved en skillevej. Vi har nået de mål, der blev sat for FødevareBanken, da vi i 2013 modtog den store bevilling fra Veluxfonden.

Nu skal FødevareBanken finde nye veje, der kan sikre, at vi forsat er på rette kurs og samtidig søger nye destinationer, nye mål. Den opgave overlader jeg trygt i

hænderne på en ny formand. En dygtig og velfungerende bestyrelse og en meget engageret administration med Karen-Inger i spidsen.

Strategi for FødevarerBanken 2019-2023.

Grundlaget er allerede til stede. I bestyrelsen har vi i samarbejde med den daglige administration og med input fra vores mange frivillige vedtaget en ny femårs strategi.

Med udgangspunkt i strategien og med seks år på bagen som formand for FødevarerBanken vil jeg gerne knytte nogle kommentarer til de væsentligste områder, vi arbejder med. Hvad vi har gjort rigtigt eller forkert i FødevarerBanken, og hvad vi skal være opmærksomme på fremover. Hvor, vi efter min mening har de største udfordringer.

Vi skal dække alle større byer i Danmark.

Allerede nu er vi landsdækkende. Vi har tre afdelinger, og vi kommer ud med overskudsfødevarer næsten overalt i Danmark. Den udvikling er sket i løbet af en kort årrække. Det synes jeg er flot. Etableringen af de nye filialer i Århus og Kolding er sket rimeligt gnidningsløst, og vi har skaffet finansiering til de geografiske udvidelser.

Vi skal selvfølgelig forsøge at komme endnu længere ud, end vi er, hvis det er økonomisk bæredygtigt. Og vi skal have som mål at dække alle de større byer i Danmark. Det tror jeg godt kan lade sig gøre uden nye filialer. Ved hjælp af såkaldte hubs; lagre rundt omkring i Danmark.

Jeg er, og jeg har altid været en stor tilhænger af internationalt samarbejde. Og jeg er glad for, at FødevarerBanken nu med Karen-Inger Thorsen er repræsenteret i bestyrelsen for den europæiske organisation for FødevarerBanker, FEBA.

De europæiske FødevarerBanker opererer meget forskelligt, og jeg tror vi kan drage nytte af og lære nyt af vort medlemskab af FEBA. Samtidig vil jeg også præcisere, at

jeg, når det gælder udbredelse af danske overskudsfødevarer, synes, at vi skal holde os inden for landets grænser.

FødevarerBanken skal holde sig til "Core business".

I min tid i bestyrelsen for FødevarerBanken har vi ofte over for hinanden præciseret behovet for, at vi bliver ved Core business. Behovet for, at vi ikke bevæger os for langt væk fra vores kerneforretning. Det vil sige levering af overskudsfødevarer fra fødevarersektoren til organisationer, der arbejder med socialt udsatte borgere: børn unge og voksne.

Det tror jeg grundlæggende er en god filosofi. Men vi skal selvfølgelig løbende analysere de tilbud, der kommer – og dem er der adskillige af – om nye veje til distribution af overskudsfødevarer. Om de lever op til vores målsætning om at reducere madspild og madfattigdom, og om de kan indpasses i den måde, vi driver vores forretning på.

Levering af morgenmad til skoler i udsatte områder, hvor mange elever ikke er sikret et morgenmåltid hjemmefra, er en af de aktiviteter, der har givet FødevarerBanken mest positiv omtale. I dette tilfælde er vi måske til tider på grænsen af kun at levere til socialt udsatte borgere - børn i dette tilfælde - men jeg er ikke i tvivl om, at det er rigtigt.

Og der kan være andre modtagergrupper, som vi kan overveje leverancer til i fremtiden. Madfællesskaber i almennyttige boligområder eller weekendkasser til eneforældre er således nævnt som muligheder i vores nye strategi.

I FødevarerBanken vil vi som supplement til fødevarer også af og til også kunne levere produkter til personlig hygiejne, som vi får tilbudt af nogle af vor faste donorer. Men det skal ikke rokke ved, at vi er og bliver en fødevarerbank.

Et af vore primære mål er at hjælpe udsatte borgere. At sikre dem gode, ernæringsrigtige og mættende måltider. At gøre dem gladere. At give dem en positiv oplevelse. Det forsøger vi nu at gøre næsten 9000 gange hver dag. Lykkes det? JA.

Iflg. vore modtagerorganisationer er der stor tilfredshed med samarbejdet med FødevarerBanken og vores leveringer.

Der er mange spillere på banen.

Reduktion af madspild står stadig højere på den politiske dagsorden. Samt i de virksomheder der producerer og sælger fødevarer. Og naturligvis i husholdningerne. Det kan vi i FødevarerBanken glæde os over.

Det betyder også, at der i dag er mange aktører, der engagerer sig i madspildsdagsordenen. Da jeg tiltrådte som formand for FødevarerBanken talte alle om Stop Spild Af Mad. I dag er der flere spillere på banen. Too Good To Go, Wefood og Stop Spild Lokalt. Blot for at nævne nogle få. Det skal vi være meget opmærksomme på.

Det er et område, der bør følges tæt og løbende i såvel FødevarerBankens administration som bestyrelse. Selvom udgangspunktet for alle aktører er det samme – at bekæmpe madspild – er dagsordnerne ofte forskellige. Men vi appellerer til de samme interessenter. Offentlige myndigheder, private fonde og offentlige puljer, virksomheder/ overskudsfødevaredonorer, medierne og befolkningen i sin helhed.

I FødevarerBanken er vi selvfølgelig positive i kommunikationen om og med andre interessenter på området. Men det er vigtigt, at vi opretholder vores gode omdømme, især når det gælder fødevarer sikkerhed. Og at vi fastholder og kommunikerer vores position som den største, førende og mest effektive organisation på madspildsområdet. Det står fortsat ikke klart på lystavlen i alle kredse.

Madspild skal reduceres fra jord til bord.

Vi får stadig flere fødevaredonorer. Af to grunde. For det første. FødevarerBanken bliver stadig mere kendt blandt fødevarer virksomhederne som den eneste

organisation, der systematisk, fødevarer sikkert og i stor skala kan aftage deres overskudsfødevarer.

Den eneste organisation, som man kan være sikker på afhenter, håndterer og leverer overskudsfødevarerne punktligt det rette sted. Og, for det andet.

Fødevarer virksomhederne er opmærksomme på den positive omtale, det giver at sætte reduktion af madspild højt på dagsordenen.

Samtidig arbejder virksomhederne på at reducere deres madspild i produktionen og afsætningen af deres varer. Og det er vigtigt. Hvis vi vil reducere madspild, skal der sættes ind i alle led i fødevarer værdikæden. Fra jord til bord.

Fødevarer Banken har et godt samarbejde med fødevarer donorerne. Heldigvis. For de er vigtige, uundværlige samarbejdspartnere. Hvis vi om fem år skal levere dobbelt så mange overskudsfødevarer til socialt udsatte, som vi gør i dag - og i en hensigtsmæssig variation og frekvens - har vi brug for dem.

Men de har også brug for os. Vi afhenter deres overskudsfødevarer, så de ikke skal gå til destruktion. Og vi kan samtidig tilbyde virksomhederne, vores samarbejdspartnere, skræddersyede CSR-ydelser. Det er en win-win situation, som begge parter har en interesse i at udbygge.

Fødevarer Banken fortjener mere politisk opmærksomhed og indflydelse.

Som tidligere nævnt modtager Fødevarer Banken hvert år mange notabiliteter. Det gælder også politikere og topembedsmænd. Og vi modtager kun ros og accept for det arbejde, vi gør. Alligevel føler jeg, at vi ikke altid får den politiske anerkendelse og indflydelse, som vi fortjener.

Vi er den primære NGO indenfor madspild. Ingen anden organisation kan matche Fødevarer Banken, når det gælder om at reducere fødevarer industriens madspild og den madfattigdom, som socialt udsatte, oplever. Derfor bør Fødevarer Bankens position blandt relevante beslutningstagere stå stærkt.

Vi vil gerne være med og deltage aktivt i alle fora, hvor der diskuteres rammevilkår for madspild og reguleringer, der berøres vores arbejde. Vi er landsdækkende, og vi har en størrelse i dag, der gør det relevant at inddrage FødevarerBanken. Og det ansvar vil vi gerne påtage os.

En sund økonomi er grundlaget for yderligere udvikling.

2018 var et godt år økonomisk for FødevarerBanken. En sund økonomi er grundlaget for yderligere udvikling. Vi *har* en sund økonomi, og det skal vi også fremover prioritere højt. Vi skal være opmærksomme på omkostningsudviklingen. Vi skal ikke være så omkostningsbevidste, at vi ikke gennemfører fornuftige investeringer i personale og inventar. Og i udvikling af fødevarerBanken. Men vi skal holde de faste omkostninger, herunder lønomkostninger, der udgør 60 pct. af vores samlede omkostninger, på et rimeligt niveau.

I fødevarerBanken har vi tre væsentlige indtægtskilder. Indtægter fra Puljer og fonde, fra erhvervssparnerskaber og fra logistikgebyr.

Tilskud fra fonde har udgjort en uundværlig indtægt siden FødevarerBankens start. Uden tilskuddet fra Veluxfondens havde vi ikke været, hvor vi er i dag. Men der er grund til samtidig at takke mange andre fonde, der har støttet og troet på det arbejde, vi udfører i FødevarerBanken. Oak Foundation, A.P. Møller Fonden, Salling Fondene, TrygFonden, Lauritzen Fonden, Promilleafgiftsfonden, Lemvig-Müller Fonden og mange flere.

Den 27. juni afholder vi en konference i FødevarerBanken, hvor mange af de fonde, der har støttet os, vil deltage. Med udgangspunkt i vores ny strategi er formålet at identificere fremtidsperspektiver og udviklingsmuligheder, som vores interessenter, herunder fondene, kan have en interesse i at støtte fremover.

Det er mit indtryk, at de fonde, vi samarbejder med, under en eller anden form fortsat ønsker at støtte FødevarerBanken. Jeg tror på, at det sammen med tilskud fra fonde, som vi endnu ikke har et samarbejde med, også fremover vil udgøre en betydelig del af indtægtsgrundlaget i FødevarerBanken.

Vi har nu i flere år haft et tæt samarbejde med Netto. Det har vi haft stor gavn af i FødevarerBanken, og jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at det også har tjent Nettos interesser. Gennem årene har vi haft et godt samarbejde med og modtaget støtte fra flere virksomheder. Jeg kan bl.a. nævne Kellogs, Jyske Bank og ARLA.

Og der arbejdes i FødevarerBanken standhaftig på at indgå flere erhvervspartner-skaber. Det går ikke altid så hurtigt, som vi kunne ønske os, men det bør kun være et spørgsmål om tid. Private virksomheder bør kunne se deres interesse i et samarbejde med os. Vi arbejder for en særdeles god sag, og i kontakten med den private sektor vil vi synliggøre den synergi, der er, mellem fødevarerBankens arbejde og FN's verdensmål om bl.a. at stoppe sult og at producere og forbruge ansvarligt.

Endelig er det en del vores strategi, at vi skal op på 450 ugentlige leveringer inden 2023, og det vil være med til at øge vore indtægter på det område.

Hvor store skal vi være?

Man kan med rette stille det spørgsmål. Hvor stor skal FødevarerBanken være?

Vækst for vækstens skyld er ikke et mål for FødevarerBanken. Men vi har som mål at reducere fødevarerindustriens madspild. Og selvom, der gøres store anstrengelser i industrien for at mindske madspild, vil det mange år frem være betydeligt større, end de mængder, vi aftager i dag i FødevarerBanken.

Vi har også som mål at mindske madfattigdommen. Og jeg tro – desværre - ikke på, at vi undgår, at der også i fremtiden vil være et betydeligt antal socialt udsatte borgere i Danmark. Så vi følger vores målsætninger, hvis vi bliver større. Men vi skal ikke blive større for enhver pris. Vi skal kunne følge med. Vi skal være sikre på, at

Økonomien er i orden. Vi skal tilvejebringe den finansiering, der er nødvendig for, at vi kan ekspandere yderligere.

Og i FødevarerBanken bør vi også løbende overveje, om vi skal fortsætte alene, eller om der kan være synergieeffkter og fordele i at indgå i et samarbejde med andre, der deler vore synspunkter og målsætninger.

FødevarerBanken er en god arbejdsplads – og det skal den blive ved med at være.

For nylig havde vi i FødevarerBanken besøg af Landbrugets Seniorklub. Det var et godt besøg som altid, når FødevarerBanken modtager gæster udefra. Ingen tvivl om, at vi på den måde får mange ambassadører. To af de frivillige, Mogens og Fritz, der netop var kommet tilbage med varer fra Øllingegård fortalte, hvorfor de er frivillige i FødevarerBanken. Det var en sand fornøjelse at lytte til. Tilfredse frivillige er en afgørende faktor for FødevarerBankens eksistens. Og vi får brug for endnu flere i fremtiden i takt med, at vi udvider vores omsætning af overskudsfødevarer.

Der er en tæt sammenhæng mellem frivillige og FødevarerBanken. Derfor skal de frivillige ha' det godt i FødevarerBanken. Derfor skal FødevarerBanken være en god arbejdsplads for frivillige. Det er den allerede. Det viser tilfredshedsmålingerne. Og sådan skal det blive ved med at være. Det er uklogt at udstede blankochecks. Men det er min holdning, at hvis der er noget i frivillige er utilfredse med – og flere er til stede her i dag – så sig til. Så vil det være dumt ikke at se på sagen. Det er ikke det samme som et automatisk ja.

I dag er langt de fleste frivillige chauffører. Og sådan vil det blive ved med at være. Men jeg håber meget, at vi i de kommende år også vil se flere frivillige i forskellige funktioner i sekretariatet.

FødevarerBanken skal være synlig.

Som allerede nævnt kender hver femte dansker i dag til FødevarerBanken. Det er en del flere end for et år siden. Det kan og skal vi glæde os over. Men vi skal også satse på en betydelig højere kendskabsgrad til FødevarerBanken. I vores femårsstrategi

anfører vi, at i 2023 skal 25 pct. af befolkningen have kendskab til FødevarerBanken. Hvis vi skulle skrive strategien om i dag, ville jeg sætte det tal en del højere.

Kendskabet til FødevarerBanken udbredes primært gennem traditionelle informationskanaler. Men mange har også hørt om os gennem mund-til-mund-metoden. Det undrer mig ikke. Og kommunikation skal være en fælles opgave for alle i FødevarerBanken. Ansatte, frivillige og bestyrelse.

Det er vigtigt, at FødevarerBanken er synlig. Det er vigtigt for os. Og det er vigtigt for vores interessenter og samarbejdspartnere, der betragter det som en naturlig modydelse til det, de på forskellig vis giver os. De sociale medier er en enkel og billig vej til kommunikation og to-vejs-kommunikation og bruges flittigt i FødevarerBanken. Og sådan skal det være. Men som jeg og andre bestyrelsesmedlemmer flere gange har nævnt. Det gør nu også godt og fremmer vores sag, når vi – og det gør vi i stadig stigende omfang – optræder i lokale og landsdækkende aviser og på de store danske TV-kanaler.

Tak.

Tak til alle for samarbejdet i det forløbne år og for samarbejdet i de seks år, som jeg har været en del af FødevarerBanken. Tak til bestyrelsen. Til personalet med Karen-Inger som frontfigur. Til alle de frivillige, jeg har kendt. Desværre alt for få. Og tak til alle de, der på den ene eller den anden måde har bidraget til FødevarerBankens etablering og udvikling.

Det har været en meget spændende og berigende periode for mig.